

ISSN 2450-6486

<http://ehs.eeipsy.org>DOI: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2024.1.07>

This publication was made with the funds of a joint Grant of EEIP (Ukraine - France) and ChF "Education: Future"

Oleh YATSUKH

Support of higher education in Ukraine through the Viber Social Network during the period of martial law

OLEH YATSUKH. **Support of higher education in Ukraine through the Viber Social Network during the period of martial law.** According to the results of surveys on the use of social networks by young people (18-29 years old) conducted by the civil network «OPORA», in 2022 in Ukraine, 73.8% of young people reported that they are users of Rakuten Viber. In addition, smartphone ownership has become a ubiquitous element of young people's lives. Up to 98% of youth reported having or access to a smartphone, and 60% of youth reported being online almost all the time. More importantly, they are increasingly used during the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine. But since young people spend a lot of time on social networks, it makes no sense not to use these tools in education as well.

The article presents the authors' experience of using Rakuten Viber as a means of supporting education, and the main attention is paid to the results of a survey that studied the opinions and attitudes of students

towards Rakuten Viber in comparison with Moodle, as a new phenomenon in university education.

Keywords: *the use of social networks in education, Rakuten Viber, higher education, students' opinions about Rakuten Viber as a means of supporting education, a comparison of the use of Rakuten Viber and Moodle in education.*

1. Introduction

The functioning of the education system of Ukraine in the conditions of martial law is characterized by an intensive search for innovative forms of organization of the educational process, effective information technologies. That is why supporting the active implementation of innovations in the education sector during the war became one of the key areas of work of the Ministry of Education and Science of Ukraine [1].

Formulation of the problem. At the current stage of obtaining higher education, radical changes are taking place in the methods of dissemination and use of information, which lead to the evolution of educational technologies, contribute to the active implementation of distance learning as one of the main directions of reforming the educational system of Ukraine. Nowadays, distance learning has become an alternative form of higher education for most universities. After all, the events of February 24, 2022, due to the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, made face-to-face education impossible in the eastern and southern regions for more than two years, so distance learning became the only available form in the education system.

Distance education requires ensuring constant communication and feedback of all participants in the educational process. Teachers have to explain the educational material with the help of digital technologies, monitor the performance of tasks, conduct exams, testing, etc. Therefore, modern teachers in universities should as soon as possible master the method of distance learning, which is currently developing at a rapid pace.

Most of the modern teaching aids based on digital technologies are used in the university education system [2-5]. One of the most commonly used systems is a learning management system (LMS), course management system (CMS), virtual learning environment (VLE) or simply the learning platform Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment). At the Dmytro Motorny Technical University, it is the LMS Moodle that is used in teaching practice, as

this system has many advantages and is well configured for training [6]. We have many years of personal experience working with him at the Department of Civil Security of the Academy of Sciences.

Moodle is a free, open (Open Source) system. It is not only free itself, but also does not require any paid software for its operation. That is, every higher educational institution can implement not just a free and most perfect, but also a fully licensed system without spending a single penny on the purchase of software. At the same time, he can make changes to the code in accordance with his needs. In Europe, 2/3 of higher education institutions use Moodle. In Ukraine, where the use of paid platforms is very limited, Moodle has practically no competitors.

But despite the undeniable advantages of Moodle, we lacked better feedback from students and a faster way to communicate with them. Rakuten Viber Messenger is an environment that students are very familiar with. The students themselves perceive this environment not as educational, but as ordinary, in which they move completely naturally. Therefore, we decided to use this very environment as a supporting tool for educational purposes to facilitate communication with students. Other reasons for this decision were the following:

- Rakuten Viber is a more common software environment for students than LMS Moodle, less stressful and more motivating for them;
- most students have created their accounts in Rakuten Viber;
- since most students use Rakuten Viber services, there is no need to organize any introductory training for students, as is the case with LMS Moodle;
- communication of network users in real time;
- neither a server nor any additional maintenance is required, as in the case of Moodle (zero costs for operation and maintenance of the system).

Of course, we understand that unlike LMS Moodle. the Rakuten Viber social network is not intended for educational purposes, so it cannot be used for comprehensive e-learning. Our intention was to use it as a support tool for blended learning, because even though it is not designed for teaching purposes, it has several features that allow it to effectively support higher education by mail. We are talking about:

- creation of a group in Rakuten Viber (in one group in Rakuten Viber for one subject, the teacher uploads all the necessary visual and educational materials for students in the form of texts,

- pictures, videos, documents or links to other web pages) with limited access;
- sending messages and chat forums (mainly for quick communication between the teacher and students, as well as between students). This communication is very effective because students are almost always online with this program on their mobile phones;
- instant exchange of various content (practical and laboratory works, lectures in word and pdf formats, audio and video recordings, photos).

2. Analysis of recent research and publications

The results of the analysis of literature sources on the research problem indicate that for the introduction of new models of the educational process in higher education institutions, various innovative technologies for their provision, as well as automation of the process using special software, are important [7-10].

The study of the problem of distance learning is reflected in the works of many domestic scientists [11]. Separate aspects of the content and organization of distance learning were investigated by I.H. Vlasenko [12]. The main requirements for distance education are disclosed in the works of I. Rybalko [13].

As for teachers and their opinions about social networks, on the one hand, they are aware of the usefulness of sharing information or conducting practical classes [14]. But on the other hand, they called social networks the reason for low attention of students during classes at the university [15]. But since young people spend a lot of time on social networks, it makes no sense not to use these tools in education.

The purpose of the article is to show new means of digital support for higher education in Ukraine and to compare various Internet platforms for organizing students' educational activities.

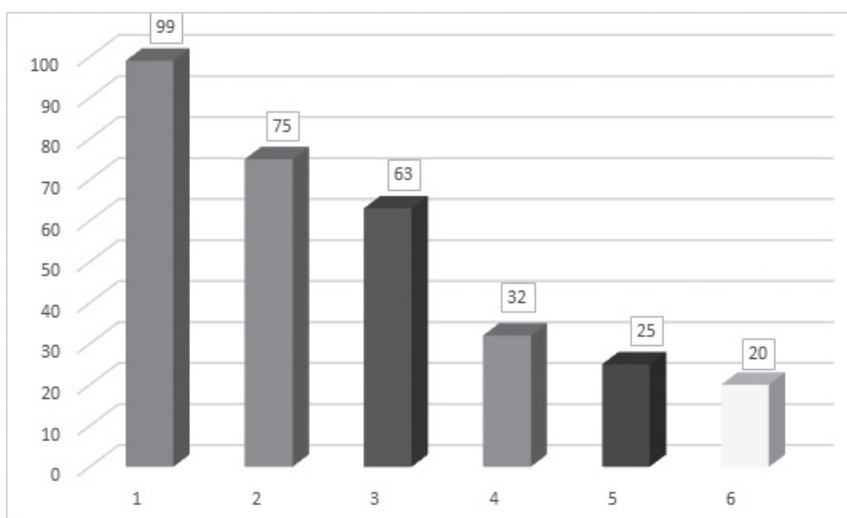
Research object: modern technologies of higher education support.

The subject of the research: features of the application of the digital environment of support of higher education on the example of Rakuten Viber.

Research methods: during the writing of the article, such methods as the literary method, the method of analysis, synthesis, survey, comparison, generalization, etc. were used.

Research results and their discussion. Due to the limited scope, we do not consider all the questions of the questionnaire below, but only present the main conclusions obtained as a result of the survey, that is, those that are most relevant to these two research questions.

Figure 1 shows in graphical form the results of the answers to the question for which purpose the respondents use Rakuten Viber. As can be seen from the results, the dominant answer is communication (99%). The next two most common purposes are significantly less (75% and 63% respectively): getting news and education. That is, more than half of students use this social network for educational purposes. This finding confirmed our assumption that Rakuten Viber should be a suitable support for improving the pedagogical communication between the teacher and the student, as well as between the students themselves.

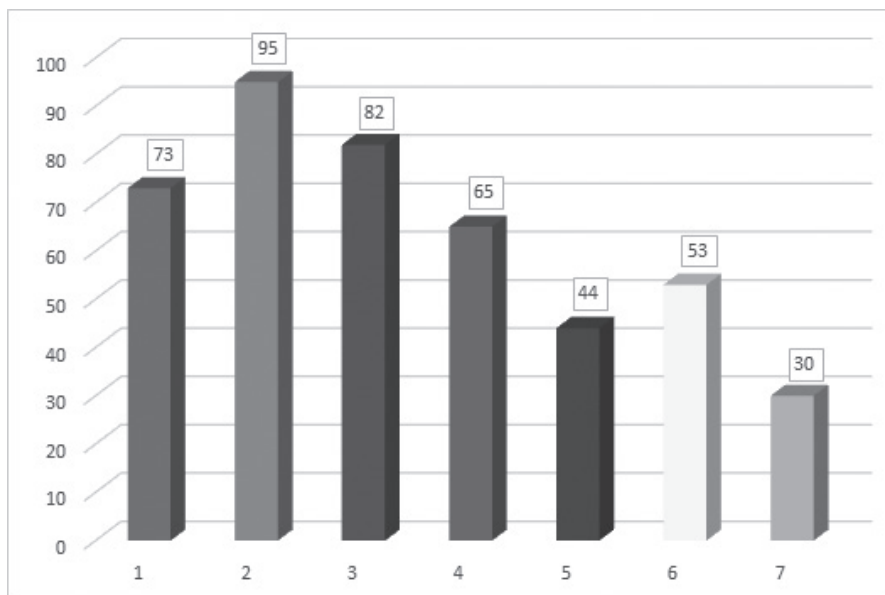

1 – Communication; 2 – News; 3 – Education; 4 – Entertainment online;
5 – Common interests with friends; 6 – All information on one place.

Figure 1. Results of the inquiry question for which purposes students use Rakuten Viber in general

The surveyed respondents also noted other goals: online entertainment (32%), shared interests with friends (25%), having all the necessary information in one place (20%).

Those respondents who indicated that they also use Rakuten Viber for educational reasons were asked to indicate specific purposes. The results are presented in figure 2.

- 1 – Communication with the teacher; 2 – Communication with classmates;
 3 – Submission of homework; 4 – Upload of relevant information to the taught subject;
 5 – Download of relevant information on the taught subject, uploaded by the teacher;
 6 – Creation of materials to exams; 7 – Creation of materials to state exams

Figure 2. The education-related purposes for which students use Facebook (as a percentage of those using it for education)

As shown in figure 2, the situation mirrors that presented in Figure 1. Again, in this case, the dominant reason for 95% of respondents is communication, that is, mutual communication between students. Communicating with a teacher is the third most frequent reason for using Rakuten Viber (73%). The second goal is to pass homework (82%). Interestingly, in this case of the «educational purposes» of using Rakuten Viber, there is a similar gap between the first purpose and the next two (99% – 75% – 63% vs. 95% – 82% – 73%). For respondents, it was very common (65%) to use Viber to download information related to the subject being taught. They found it a great advantage that they had all the

information they needed on the topic in one place – the Rakuten Viber group they had created. If the subject ended with an exam, students collected the main materials for the exam there (53% of respondents reported this). In general, in fig. 2 clearly shows that students emphasize both mutual communication and communication with the teacher, as well as gathering important information (materials) necessary for taking exams or for differential assessment.

In the face-to-face survey conducted during the administration of the questionnaire, students very often expressed that they liked this kind of teaching support, and many of them liked it so much that they created their own Viber groups for some other subjects.

The above results confirm students' positive perception of Viber as a learning support. This finding answers our first research question.

Our second research question was how students perceive Rakuten Viber as an educational support tool compared to educational support provided through the LMS Moodle.

Not all of the respondents who took part in our survey on students' approaches to the learning support system we created on the Viber platform had previous experience with learning support based on the use of the LMS Moodle. Therefore, survey respondents were asked whether they had such previous experience or not, and only those who had were asked to compare some selected aspects of working with the two systems, i.e. the Rakuten Viber-based education support system and the LMS Moodle-based education support system. Out of a total of 70 respondents, 12 had no experience with Moodle, while only 58 had such experience.

These 58 respondents were asked to agree or disagree with the following statements:

- Moodle is easier to use than Rakuten Viber;
- Rakuten Viber is more transparent than Moodle;
- to learn to work with Rakuten Viber was faster than with Moodle;
- there are more possibilities/ways to use Moodle than Rakuten Viber;
- to support education, Rakuten Viber is better;
- in most of the taught subjects RV as an education support would be sufficient.

The following scale was used to express their level of agreement or disagreement: i totally agree; i agree; neither agree nor disagree; i disagree; i totally disagree. The results of this survey are presented in figure 3.

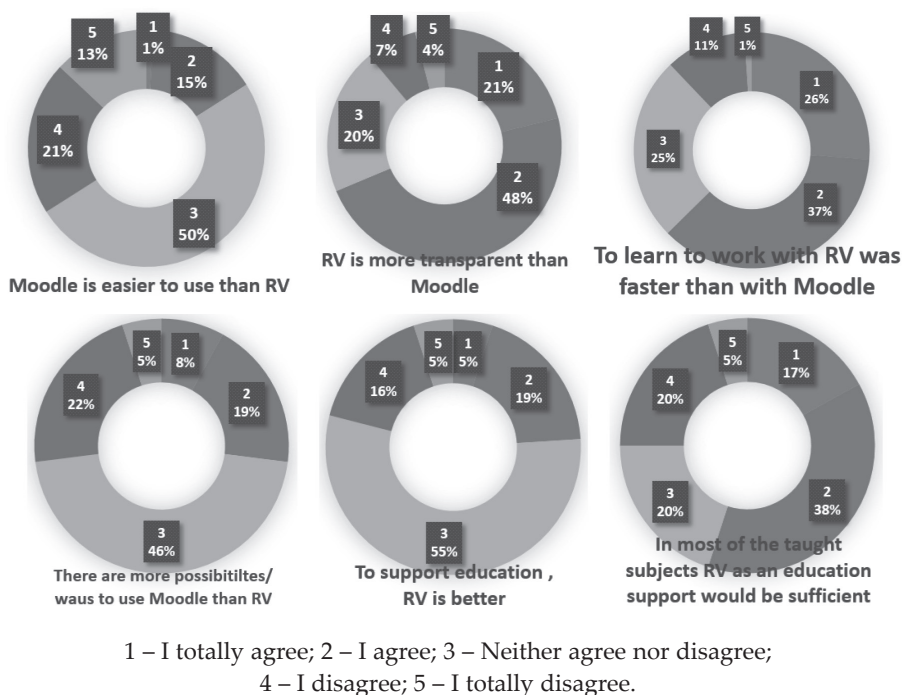

Figure 3. Comparison of particular aspects of the use of Moodle and Rakuten Viber in education

As shown in figure 3, there is a significant group of respondents for whom it does not matter whether they work with a Rakuten Viber-based system or a Moodle-based system (each statement rating neither agree nor disagree). But apart from this group and its neutral statements, the rest of the overall agreement (total i strongly agree + agree) or disagreement (total i strongly disagree + i disagree) are in favor of Rakuten Viber.

3. Conclusions

Social networks have become one of the most important means of communication. However, many educators remain uncertain about how to meaningfully integrate this technology into education or how to measure its impact. Rakuten Viber is a tool that can be used as a supplement to formal educational settings. The main reasons for its use are that it is familiar to almost everyone, and that it is inexpensive and requires minimal training.

Thus, the results presented in relation to the second research question speak in favor of our choice of Rakuten Viber as the platform for the educational support system.

Ensuring high-quality distance learning in the difficult conditions of war, the comprehensive development of students, as well as their psychological and physical health became the priority task of the Dmytro Motorny Technical University from the beginning of the introduction of martial law in Ukraine.

References:

1. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: науково-методичний збірник / за заг. ред. С.М. Шкарлета. Київ-Чернівці: «Букрек», 2022. – 140 с. URL: <http://surl.li/csrzo>.
2. Яцух О.В. Застосування сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі ТДАТУ імені Дмитра Моторного / О.В. Яцух // Матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів та молодих вчених за тематикою «Сучасні комп'ютерні системи та мережі в управлінні»: збірка наукових праць / Під ред. А.А. Григорової. – Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2022. – С. 174-177.
3. Oleh Yatsukh, Mykhailo Zoria. Electronic journal as a tool for monitoring students' success in the process of receiving higher education. *European Humanities Studies: State and Society*. 2022. 3: 114-124. <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2022.3.09>.
4. Яцух О.В., Бурич К.О. Сучасні інноваційні методики навчання при підготовці магістрів з цивільної безпеки // Актуальні питання техногенної та цивільної безпеки України: Матеріали I Всеукр. наук. конф., 21-22 вересня 2018 р. [тези] / Відп. за вип.: Л.М. Маркіна. – Миколаїв: Видавець Торубара В.В., 2018. – С. 28-31. – ISBN 978-617-7472-24-6.
5. Яцух О.В. Internet-технології як складова інформаційного забезпечення при підготовці бакалаврів з цивільної безпеки європейського рівня / О. В. Яцух, О. В. Гранкіна, Г. О. Євтушенко // Сучасні наукові дослідження на шляху до євроінтеграції: матеріали міжнародного науково-практичного форуму (21-22 червня 2019 р.), Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, за загальною редакцією д.т.н., професора Надикто В.Т. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – Частина 2. – С. 116-119.
6. Бурич К. О., Яцух О. В. Інноваційна освітня модель підготовки сучасного фахівця з цивільної безпеки відповідно до вимог ринку праці // Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Організація системи взаємодії «вища освіта – ринок праці» : XV Всеукр. наук.-метод. конф., 28.09.2018 р. [тези] / редкол. : О.І. Черевко [та ін.]. – Х. : ХДТУХТ, 2018. – С. 238-239. – ISBN 978-966-405-461-1.

7. Яцух О. В. Застосування новітніх засобів навчання та проблеми їх впровадження під час професійної підготовки магістрів з цивільної безпеки [Текст] / О. В. Яцух та ін. // Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії» – Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – № 6. – Кн. 2. – Том III (81). – К. : Гнозис, 2018. – С. 382-392. – ISSN 2309-744.
8. Яцух О. В. Застосування інформаційних технологій у формуванні професійної компетентності магістрів з цивільної безпеки / О. В. Яцух // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених за тематикою «Сучасні комп'ютерні системи та мережі в управлінні»: збірка наукових праць під редакцією Г. О. Райко. – Херсон: ФОП Вишемирський В. С., 2019. – С. 397-399. ISBN 978-617-7783-32-8.
9. Яцух О. В., Бурич К. О. Роль інформаційних технологій в системі професійної підготовки магістрів з цивільної безпеки / «Молодь і сучасність: економічні, інформаційні, правові та культурні аспекти»: Сучасний підхід до викладання дисциплін: Міжнар. наук.-метод. конф., 14 березня 2018 р. : [тези доп.] / редкол. : Л. А. Прицюк [та ін.]. Частина II – Вінниця: ВКІ, 2018. – С. 82-85.
10. Neetu Dabas. (2018). Role of Computer and Information Technology in Education System. International Journal of Engineering and Techniques, Volume 4, Issue 1, Jan – Feb.
11. Яцух О. В., Зоря М. В., Мохнатко І. М. Сучасні напрями реалізації дистанційного навчання для здобувачів вищої освіти / «Молодь у світі сучасних технологій» за тематикою: Використання інформаційних та комунікаційних технологій в сучасному цифровому суспільстві: Матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (4-5 червня 2020 року) / за заг. ред. Г. О. Райко. – Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2020. – С. 249-252. – ISBN 978-617-7783-84-7 (електронне видання).
12. І. Г. Власенко, «Впровадження дистанційного навчання – вимога сучасності», Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс]: матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 102 с., 2017.
13. А. П. Рибалко, «Використання дистанційної форми навчання в процесі математичної підготовки студентів – економістів», Вісник Житомирського державного університету, Випуск 5 (77). Педагогічні науки, 2014. - С. 106-111.
14. Tandale, M. G., & Raman, R. (2016). Social Media in Teaching and Learning – A Study. International Journal of Education & Applied Sciences, Research, 3(6), 31-42.
15. Hodál, P. (2016). Sociálne siete ako podporný prostriedok vzdelávania technických predmetov (Diploma thesis, Constantine the Philosopher University in Nitra). Nitra: PF UKF.

Transliteration of References:

1. Osvita Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. Innovatsiina ta proektna diialnist: Naukovo-metodychnyi zbirnyk / Za zah. red. S.M. Shkarleta. Kyiv-Chernivtsi: «Bukrek», 2022. – 140 s.
2. Yatsukh O.V. (2022). Zastosuvannia suchasnykh informatsiinykh tekhnolohii v osvithomu protsesi TDATU imeni Dmytra Motornoho / O.V. Yatsukh // Materialy V Vseukr, nauk,-prakt, internet-konf, studentiv, aspirantiv ta molodykh vchenykh za tematykoiu «Suchasni kompiuterni systemy ta merezhi v upravlinni»: Zbirka naukovykh prats / Pid red A.A. Hryhorovoi. Kherson: Vydavnytstvo FOP Vyshemyrskyi V.S., 2022. S. 174-177.
3. Oleh Yatsukh, Mykhailo Zoria. (2022). Electronic journal as a tool for monitoring students' success in the process of receiving higher education. European Humanities Studies: State and Society. 2022. 3: 114-124. <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2022.3.09> .
4. Yatsukh O.V., Burych K.O. (2018). Suchasni innovatsiini metodyky navchannia pry pidhotovtsi mahistriv z tsyvilnoi bezpeky // Aktualni pytannia tekhnohennoi ta tsyvilnoi bezpeky ukrainy: materialy I Vseukr. nauk. konf., 21-22 veresnia 2018 r. [Tezy] / Vidp. za vyp.: L.M. Markina. Mykolaiv: Vydavets Torubara V.V., 2018. S. 28-31. ISBN 978-617-7472-24-6.
5. Yatsukh O.V. (2019). Internet-tekhnolohii yak skladova informatsiinoho zabezpechennia pry pidhotovtsi bakalavriv z tsyvilnoi bezpeky yevropeiskoho rivnia / O.Z. Yatsukh, O.V. Hrankina, H.O. Yevtushenko // Suchasni naukovy doslidzhennia na shliakhu do yevrointehratsii: Materialy mizhnarodnoho naukovo-praktychnoho forumu (21-22 chervnia 2019 r.), Tavriiskyi derzhavnyi ahrotekhnolohichnyi universytet imeni Dmytra Motornoho, za zahalnoi redaktsiiei d.t.n., profesora Nadykto V.T. Melitopol: FOP Odnoroh T.V., 2019. Chastyna 2. S. 116-119.
6. Burych K.O., Yatsukh O.V. (2018). Innovatsiina osvithna model pidhotovky suchasnoho fakhivtsia z tsyvilnoi bezpeky vidpovidno do vymoh rynku pratsi // Modernizatsiia vyshchoi osvity ta problemy upravlinnia yakistiu pidhotovky fakhivtsiv. Orhanizatsiia systemy vzaiemodii «Vyshcha osvita – rynek pratsi»: XV Vseukr. nauk.-metod. konf., 28.09.2018 r. [tezy] / Redkol.: O.I. Cherevko [ta in.]. Kh.: Khdtukht, 2018. S. 238-239. ISBN 978-966-405-461-1.
7. Yatsukh O.V. (2018). Zastosuvannia novitnikh zasobiv navchannia ta problemy yikh vprovadzhennia pid chas profesiinoy pidhotovky mahistriv z tsyvilnoi bezpeky [tekst] / O.V. Yatsukh ta in. // Vseukrainskyi naukovo-praktychnyi zhurnal «Dyrekto shkoly, litseiu, himnazii» – spetsialnyi tematychnyi vypusk «Vyshcha osvita Ukrainy u konteksti intehratsii do yevropeiskoho osvithnoho prostoru». №6. Kn. 2. Tom III (81). K. : Hnozys, 2018. S. 382-392. ISSN 2309-744.
8. Yatsukh O.V. (2019). Zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii u formuvanni profesiinoy kompetentnosti mahistriv z tsyvilnoi bezpeky / O.V. Yatsukh // Materialy vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii studentiv, aspirantiv

- ta molodykh vchenykh za tematykoiu «Suchasni kompiuterni systemy ta merezhi v upravlinni»: Zbirka naukovykh prats pid redaktsiieiu H.O. Raiko. Kherson: FOP Vyshemyrskyi V.S., 2019. S. 397-399. ISBN 978-617-7783-32-8.
9. Yatsukh O.V., Burych K.O. (2018). Rol informatsiinykh tekhnolohii v systemi profesiinoi pidhotovky mahistriv z tsyvilnoi bezpeky / «Molod i suchasnist: ekonomichni, informatsiini, pravovi ta kulturni aspekty»: suchasnyi pidkhid do vykladannia dystsyplin: Mizhnar. nauk.-metod. konf., 14 bereznia 2018 r.: [Tezy dop.] / Redkol. : L.A. Prytsiuk [ta in.]. Chastyna II. Vinnytsia: VKI, 2018. S. 82-85.
 10. Neetu Dabas. (2018). Role of Computer and Information Technology in Education System. International Journal of Engineering and Techniques, Volume 4, Issue 1, Jan – Feb.
 11. Yatsukh O.V., Zoria M.V., Mokhnatko I.M. (2020). Suchasni napriamy realizatsii dystantsiinoho navchannia dlia zdobuvachiv vyshchoi osvity / «Molod u sviti suchasnykh tekhnolohii» za tematykoiu: Vykorystannia informatsiinykh ta komunikatsiinykh tekhnolohii v suchasnomu tsyfrovomu suspilstvi: Materialy IX mizhnar. nauk.-prakt. konf. studentiv, aspirantiv ta molodykh vchenykh (4-5 chervnia 2020 roku) / Za zah. red. H.O. Raiko. Kherson: Vydavnytstvo FOP Vyshemyrskyi V.S., 2020. S. 249-252. ISBN 978-617-7783-84-7 (elektronne vydannia).
 12. Vlasenko I.H. (2017). «Vprovadzhennia dystantsiinoho navchannia – vymoha suchasnosti», Dystantsiine navchannia yak suchasna osvitnia tekhnolohiia [Elektronnyi resurs]: materialy mizhvuzivskoho vebinaru (m. Vinnytsia, 31 bereznia 2017 r.) / vidp. red. L.B.Lishchynska. Vinnytsia : VTEI KNTEU, 102 s., 2017. (in Ukrainian).
 13. Rybalko A.P. (2014). «Vykorystannia dystantsiinoi formy navchannia v protsesi matematychnoi pidhotovky studentiv – ekonomistiv», Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu, Vypusk 5 (77). Pedahohichni nauky, s.106-111, 2014 (in Ukrainian).
 14. Tandale, M. G., & Raman, R. (2016). Social Media in Teaching and Learning – A Study. International Journal of Education & Applied Sciences, Research, 3(6), 31-42.
 15. Hodál, P. (2016). Sociálne siete ako podporný prostriedok vzdelávania technických predmetov (Diploma thesis, Constantine the Philosopher University in Nitra). Nitra: PF UKF.

The Author

O.V. YATSUKH
*Candidate of Agricultural Sciences (Ph.D),
Associate Professor of the Department
of Civil Security,
Dmytro Motornyi Tavriya State*

Agrotechnological University,
Zaporizhzhia, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8265-1573>
E-mail: oleh.yatsukh@tsatu.edu.ua

Abstracts

ОЛЕГ ЯЦУХ. Підтримка вищої освіти в Україні соціальною мережею Viber на період дії воєнного стану. Як показали результати опитувань щодо використання молоддю (18-29 років) соціальних мереж, проведених громадянською мережею «ОПОРА», у 2022 році в Україні 73,8% молоді повідомили, що вони користувачі Rakuten Viber. Крім того, володіння смартфоном стало повсюдним елементом життя молодих людей. До 98% молоді повідомили, що вони мають смартфон або доступ до нього, а 60% молоді заявили, що майже постійно знаходяться в Інтернеті. Що ще важливіше, вони стають все більш використовуваними під час збройної агресії російської федерації проти України. Але оскільки молодь приділяє багато часу соцмережам, немає сенсу не використовувати ці засоби також і в освіті.

У статті представлено досвід авторів щодо використання Rakuten Viber як засобу підтримки освіти, а головну увагу приділено результатам опитування, яке вивчало думки та ставлення студентів до Rakuten Viber у порівнянні з Moodle, як нове явище в університетській освіті.

Ключові слова: використання соціальних мереж в освіті, Rakuten Viber, вища освіта, думки студентів про Rakuten Viber як засіб підтримки освіти, порівняння використання Rakuten Viber і Moodle в освіті.

OLEG JACUCH. Wsparcie szkolnictwa wyższego w Ukrainie poprzez sieć społecznościową Viber w okresie obowiązywania stanu wojennego. Według wyników badań dotyczących korzystania z portali społecznościowych przez młodzież (18-29 lat) przeprowadzonych przez sieć obywatelską „OPORA”, w 2022 roku w Ukrainie 73,8% młodych ludzi zadeklarowało, że jest użytkownikiem Rakuten Viber. Ponadto posiadanie smartfona stało się powszechnym elementem życia młodych ludzi. Aż 98% młodych ludzi przyznało, że posiada smartfon lub

ma do niego dostęp, a 60% młodych ludzi stwierdziło, że prawie cały czas korzysta z Internetu. Co ważniejsze, są one coraz częściej wykorzystywane podczas zbrojnej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. A ponieważ młodzież spędza dużo czasu w sieciach społecznościowych, nie ma sensu nie wykorzystywać tych narzędzi również w edukacji.

W artykule przedstawiono doświadczenia autorów związane z wykorzystaniem Rakuten Viber jako środka wspomagającego edukację, a główną uwagę zwrócono na wyniki kwestionariusza, w którym zbadano opinie i stosunek studentów do Rakuten Viber w porównaniu z Moodle, jako nowego zjawiska w edukacji uniwersyteckiej.

Słowa kluczowe: *wykorzystanie portali społecznościowych w edukacji, Rakuten Viber, szkolnictwo wyższe, opinie studentów na temat Rakuten Viber jako środka wspierającego edukację, porównanie wykorzystania Rakuten Viber i Moodle w edukacji.*